

Kan een waar kind van God verloren gaan?

Vraag naar aanleiding van Hebreëen 6:1–8

Groei naar geestelijke volwassenheid

De schrijver van deze brief vervolgt in het eerste deel van Hebreëen 6 de vermaningen aan het slot van hoofdstuk 5. Hij wil graag dat zijn lezers beseffen dat ze niet moeten blijven ‘hangen’ in ‘het woord van het begin van Christus’ (6:1). Hiermee bedoelt hij alles wat over en door Christus is gezegd in verband met Zijn komst op aarde. Je kunt denken aan de aankondiging door Johannes de Doper, en ook aan de prediking van Christus Zelf. Natuurlijk is alles wat daarover in de Bijbel staat Gods Woord en dus belangrijk. Maar het is wel allemaal verbonden met het Oude Testament en met de regering van Christus over Zijn aardse volk.

Er is echter door de verwerping van Christus een totaal andere situatie ontstaan en daarop wil de schrijver de harten van de gelovigen richten. Hij wil dat ze ‘voortgaan tot het volkomene’ of, zoals ook vertaald kan worden, ‘tot de volwassenheid’. Het ‘volkomene’ is de kennis van Christus in verband met de plaats die Hij *nu* inneemt, als verheerlijkt in de hemel. Het ‘voortgaan’ slaat op de geestelijke groei van de gelovige naar dat ‘volkomene’ toe. Dat wil zeggen dat je Hem in de heerlijkheid ook werkelijk het voorwerp van je geloof en het doel van je leven maakt. Dan wil je niet achteruit, terug naar een tastbare godsdienst, maar vooruit, met het verlangen steeds meer van Hem en de heerlijke gevolgen van Zijn werk te leren kennen.

Wat je in het tweede deel van vers 1 en in vers 2 leest, slaat dan ook niet op het christendom, maar op het *jodendom*. De schrijver wil het daar niet opnieuw over hebben, want dat kenden ze vanuit hun verleden als Joden. Zo wisten ze van ‘bekering van dode werken’. Dat betreft berouw over werken die gedaan zijn in eigen wil, in onafhankelijkheid van God. Ook over ‘geloof in God’ hoefden ze niet opnieuw onderwezen te worden. Daarmee waren ze van jongs af aan vertrouwd. Bekering en geloof zijn niet specifiek christelijke waarheden. Ze waren en zijn in alle tijden nodig, wil een zondig mens in verbinding met een heilig God komen.

De ‘leer van reinigingen’ (en beslist niet: leer van dopen!) wijst op voorschriften die God aan Israël had gegeven aangaande de wassing met water. Daarbij ging

het erom zaken of personen die verontreinigd waren door verbinding met zonde, weer rein te maken, zodat ze opnieuw in de dienst van God gebruikt konden worden (zie bijv. Num. 19:18). De leer ‘van handoplegging’ slaat op wat bijvoorbeeld bij het offeren moest gebeuren. Handoplegging betekent éénmaking, in dit geval met het offer (vgl. Lev. 1:4; 4:15). De Joden waren ook vertrouwd met de leer ‘van dodenopstanding’ (Joh. 11:24), evenals met de leer ‘van eeuwig oordeel’ (Jes. 14:9-11; 38:18; 66:24). Alle genoemde kenmerken zijn dus niet zozeer christelijk, maar typisch joods.

Daarom wil de schrijver dit allemaal laten rusten. Als de auteur in vers 3 zegt: ‘dit zullen wij doen’, wil hij daarmee niet zeggen dat hij er later nog wel eens op terug zal komen. Nee, het ‘dit’ slaat op ‘het voortgaan tot het volkomene’ van vers 1. Als God het vergunt, wil hij de lezers in gedachten meenemen naar de hemel, naar de Heer Jezus in de heerlijkheid. Hij drukt zich bewust zo uit, dat hij daarbij afhankelijk is van God. Want de geestelijke toestand van sommige Hebreëen liet het op dit moment niet toe zijn voornemen uit te voeren. Dat kwam doordat er onder zijn lezers mensen waren (en die zijn er nog steeds), die slechts *uiterlijk* het christendom hebben aangenomen, terwijl er innerlijk niets veranderd was. Zij oefenden een verkeerde invloed uit op de ware gelovigen, die daardoor traag werden in de navolging van de verworpen maar verheerlijkte Messias. Daarom spreekt de schrijver in algemene bewoordingen hen allen aan. Maar de onmogelijkheid om *nog eens* vernieuwd te worden tot bekering betreft alleen degenen die uiterlijk wel deel hebben aan de voorrechten van vers 4 en 5, maar die innerlijk geen nieuw leven hebben.

Echt of schijn

Alle kenmerken die in deze verzen worden genoemd, zijn *uiterlijke* kenmerken. Ze gelden voor alle belijdende christenen, dus zowel voor echte christenen als voor naamchristenen. Naamchristenen zijn belijders die het alleen in naam en niet in werkelijkheid zijn. Er is kennis, vreugde, verlichting, voorrechten en kracht,

maar geen echt geestelijk leven. Het zijn mensen die tranen hebben zoals Esau (12:17), die de dood van de oprechten willen sterven zoals Bileam (Num. 23:10b), die willen dat godvrezende mensen voor hen bidden zoals Farao (Ex. 8:8) en Simon de tovenaars (Hand. 8:24), mensen die profeteren zoals Kajafas (Joh. 11:49–52), die graag het woord van God horen zoals Herodes (Marc. 6:20), maar die toch niets meer zijn dan klinkend metaal of een schetterende cimbaal.

‘Eens verlicht’ wil zeggen dat ze licht hadden ontvangen over de Persoon van Christus, Zijn werk, Zijn verheerlijking in de hemel. Maar ze waren alleen *verstandelijk* verlicht, het licht had niet hun *geweten* bestraald. ‘Van de hemelse gave geproefd’ betekent dat ze een zekere smaak hadden gekregen van wat God in Christus had geschonken, mogelijk ook van de hemelse positie die Christus, de Messias, nu innam. Maar zij hadden niet ervan *gegeten*, zich niet ermee *vereenzelvigd*. ‘Deelgenoten van de Heilige Geest’ zijn degenen die zich bevinden op het terrein waar de Heilige Geest werkt. Dat houdt niet noodzakelijk in dat de Heilige Geest ook in de persoon zelf woont.

‘Het goede woord van God geproefd’: dat betekent dat men heeft begrepen hoe kostbaar het Woord van God is, maar het hoeft niet te betekenen dat men door middel daarvan echt *levend* is gemaakt. ‘De krachten van de toekomstige eeuw’ zijn de wonderen die zullen plaatshebben in de komende eeuw, als de triomferende Messias, de Zoon van God, alle macht van de vijand zal tenietdoen. De Hebreëen hadden zulke wonderen gezien toen de Heer Jezus op aarde was, en ook tijdens de begintijd van het christendom.

Aan al deze kenmerken had iedere christen deel, omdat hij leefde in de kring waar deze dingen werden gevonden. Zelfs al was er geen echt geestelijk leven, toch ondervond ieder deze invloeden. Maar alleen voor iemand die géén leven uit God bezit, geldt dat hij afvalt van de christelijke gemeenschap met die kenmerken. Hij kan die de rug toekeren en teruggaan naar zijn vroegere sfeer van belijdenis. De mensen om wie het hier gaat, hoorden eerst bij het volk van God, dat de Zoon van God had gekruisigd. Vervolgens hadden ze dit als zonde erkend en de Heer Jezus als Messias beleden. Maar nu bedreven ze dezelfde misdaad willens en wetens zelf door weer terug te keren naar dat volk, en het christendom met zijn verheerlijkte Heer de rug toe te keren. Het betreft niet mensen die in

onwetendheid handelden. Voor dezen bad de Heer Jezus immers: ‘Zij weten niet wat zij doen.’

Afvalligen zijn degenen die eens verlicht waren en Christus als de Zoon van God hadden erkend, Zijn kruisiging als zonde hadden beleden, maar hierop terugkwamen en Hem toch voor een verrader hielden die terecht was gekruisigd. Afvalligen zijn geen onwetenden. Velen in de christenheid verkeren in dezelfde positie. Zij zijn bekend gemaakt met de waarheden aangaande Christus, maar zij komen ertoe – tegen beter weten in – Zijn maagdelijke geboorte te loochenen, evenals Zijn volmaakte leven, Zijn Godheid, Zijn verzoenend sterven en Zijn lichamelijke opstanding. Voor zulke mensen is het onmogelijk dat zij weer vernieuwd worden tot bekering, dat wil zeggen dat zij opnieuw tot inkeer komen van hun huidige dwaling. Zij hebben de waarheid gekend en die beleden, daarna weer verworpen en staan die nu tegen. Deze rebellie openbaart een verhard hart, dat nooit meer tot bekering kan komen.

De schrijver maakt met een voorbeeld uit de natuur duidelijk hoe het zit met het bezit van goddelijk leven, of het ontbreken daarvan. Het leven van de belijder wordt vergeleken met grond, die de regen indrinkt. In de regen zie je de bediening van het Woord, dat vaker met water wordt vergeleken (vgl. Ef. 5:26). De toestand van de grond wordt door de dikwijls erop vallende regen openbaar. De ‘regen’, dat wil zeggen de zegen van de hemel, daalt op de ziel van de belijder neer als goddelijk licht, de hemelse gave, de Heilige Geest, het goede woord van God en de krachten van de toekomstige eeuw. Bij de ware christen zal het resultaat van deze ‘regen’ vrucht voor God zijn, o.a. door het brengen van lofoffers en het volgen van de Heer Jezus. Maar bij de naambelijder, de afvallige, blijkt dat de regen géén vrucht in zijn leven voortbrengt. Dat komt doordat er niets in de grond zelf aanwezig is dat vrucht kan voortbrengen; er is geen nieuw leven, geen inwonende Heilige Geest. De naamchristen brengt nooit nuttig gewas voort, want de grond deugt niet. Uit hem komen alleen ‘dorens en distels’ voort, de gevolgen van de zondeval (Gen. 3:17-18). Wat in verbinding met de zonde staat, ligt onder de vloek en zal uiteindelijk verbranden in de eeuwige vloek en verbranding (vs. 8).

Om over na te denken: welke overeenkomsten en verschillen zijn er tussen de echte en de valse christen?

Oude Sporen 2010

